

พุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอร้อยบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
An application of the Buddhist principle of tisikkha to prevention of CORONA
2019 (COVID-19) Pandemic by the community leaders
in Thawat Buri Distric, Roi Et Province

พระฤทัย เขมธโร (สุ่มมาตย์)
Phra Ruthai Khemtharo (SomMat)

พระครูกิตติวรารท

Phrakrukittiwathorn

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus

Email : RuthaiSomMat@gmail.com

Received: 9 April 2024; Revised: 31 August 2024; Accepted: 31 August 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน 2) ศึกษาเปรียบเทียบพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) ศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 195 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มาตรฐานส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 และมีความเชื่อมั่นเท่ากับ .97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานได้แก่ ค่า t-test และ F-test (One-Way ANOVA)

ผลการวิจัยพบว่า:

1) ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา) รองลงมา คือ ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญาสิกขา) ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคม การเดินทางออกนอกจังหวัด (อธิจิตสิกขา) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญาสิกขา) 2) ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ ตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ข้อเสนอแนะพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) พบว่า ควรจัดให้ประชาชนลงทะเบียนเพื่อจองสิทธิ์ในการฉีดวัคซีน และนัดหมายรับบริการ สถานประกอบการต่างๆ ควรจัดบริการที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ควรลงทะเบียนก่อนเข้าและก่อนออกจากสถานที่

คำสำคัญ : พุทธวิธี, หลักไตรสิกขา, การป้องกันไวรัสโคโรนา 2019, ผู้นำชุมชน

Abstract

The objectives of this thesis were 1) study the level of An Application of The Buddhist Principle of Tisikkha to Prevention of CORONA-19 Pandemic by the Community Leaders 2) compare the An Application of The Buddhist Principle of Tisikkha to Prevention of CORONA-19 Pandemic by the Community Leaders, classified by gender, age, education level, and Work Experience 3) to study guideline recommendations An Application of The Buddhist Principle of Tisikkha to Prevention of CORONA-19 Pandemic by the Community Leaders. It is a quantitative research. The sample group were 195 personnel. The instrument used for data collection was a 5-level estimation scale questionnaire with content accuracy of 0.67 – 1.00, and confidence of .97. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, and standard deviation, and the statistics used to test the hypothesis were t-test and F-test (One-Way ANOVA).

The result showed that:

1. The level of Buddhist practice, the method of applying the threefold principle in preventing the corona virus 2019 (COVID 2019) of community leaders, it was at a high level. The aspect with the highest mean was self-protection behavior. (Adhisīla sikkhā), followed by vaccination against the corona virus 2019 (Adhicitta-sikkhā), while the aspect with the lowest average is the vaccination of the corona virus 2019 (Adhipaṇṭhī-sikkhā). 2) The comparison of the level of Buddhist practice using the threefold principle in preventing the corona virus 2019 (COVID 2019) of community leaders. Classified by gender, education level Overall there was no difference, classified by age, overall positions were significantly different at the .05 level. 3) Buddhist suggestions on how to apply the threefold principle in preventing the corona virus 2019 (COVID 2019) of community leaders, found that people should be registered to reserve the right to vaccinate and make appointments for services. various establishments Services should be provided that are hygienic, safe, and prevent the spread of germs. Registration should be done before entering and before leaving the premises.

Keywords: Buddhist Principle, Tisikkha, Prevention of CORONA-19
Pandemic, Community Leaders

บทนำ

จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ระบาดไปทั่ว โลกกรมควบคุมโรค ได้เปิดศูนย์ปฏิบัติการภาวะฉุกเฉิน (Emergency Operation Center: EOC) ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม ๒๕๖๓ เพื่อตอบโต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และเริ่มคัดกรองหาผู้ติดเชื้อที่ช่องทางเข้าออกประเทศ ประเทศไทย พบผู้ติดเชื้อรายแรกเป็นนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้าประเทศไทยเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๓ ภายในเวลา ๒ สัปดาห์และเมื่อวันที่ 31 มกราคม พ.ศ.2563 ประเทศไทยมีรายงาน ผู้ป่วยชาวไทยรายแรก อาชีพขับรถแท็กซี่ ซึ่งไม่เคยมีประวัติเดินทางไปต่างประเทศ แต่มีประวัติขับรถแท็กซี่ ให้บริการกับผู้ป่วยชาว จีน ในระยะต่อมาจำนวนผู้ป่วยได้เพิ่มขึ้นต่อเนื่องอย่างช้าๆ ทั้งผู้ป่วยที่เดินทางมาจากต่างประเทศ และผู้ป่วยที่ ติดเชื้อภายในประเทศ กระทรวงสาธารณสุขจึงได้ออกประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยมีผล บังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2563 กำหนดให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ COVID-19เป็น โรคติดต่ออันตราย ลำดับที่ 14 ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เพื่อประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุม โรคติดต่ออันตราย

ในระยะต่อมาได้พบการแพร่ระบาดใหญ่ โดยเป็นการติดเชื้อเป็นกลุ่ม ก้อน (Cluster) คือ การแพร่ระบาดในสนามมวย และสถานบันเทิง ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีการรวมกลุ่มคนจำนวนมาก และมีความแออัด ประกอบกับในระยะดังกล่าวมีการประกาศปิดเมืองในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร เกิดการเคลื่อนย้ายของประชากรออกไปยังจังหวัดต่างๆ ทำให้ผู้สัมผัสเชื้อกระจายออกไปยัง ต่างจังหวัด จนทำให้ยอด ผู้ติดเชื้อของประเทศไทยเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วตั้งแต่มิถุนายนเป็นต้นมา เป็นเหตุให้รัฐบาลต้องยกระดับการบริการจัดการสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค COVID-19 ในประเทศไทย ให้อยู่ในวงจำกัด โดยสั่งการให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และหน่วยงานของรัฐปฏิบัติหน้าที่ร่วมกัน ภายใน ขอบเขตอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมาย และจัดตั้งศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 (ศบค.) เมื่อวันที่ 12 มีนาคม พ.ศ. 2563 การยกระดับมาตรการในการเฝ้าระวังและควบคุมการแพร่ระบาดของ COVID-19 ในประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขได้ กำหนดมาตรการเร่งด่วนในการป้องกัน วิกฤตการณ์จาก โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และขอให้ส่วน ราชการ หน่วยงานของ รัฐ และเอกชนทุกแห่งดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยมาตรการดังกล่าวแบ่ง ออกเป็น 2 มาตรการสำคัญ ประกอบด้วย 1) การป้องกันและสกัดกั้นการนำเข้า เข้าสู่ประเทศไทย 2) การ ยับยั้งการระบาดภายในประเทศกระทรวงสาธารณสุข หลังจากมีการออกประกาศต่าง ๆ ประเทศไทยพบ จำนวนผู้ติดเชื้อลดลงอย่างเห็นได้ชัด โดยในช่วงเดือนพฤษภาคมเป็นต้นมา ผู้ติดเชื้อที่พบส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ เดินทางกลับมาจากต่างประเทศและอยู่ในสถานที่กักกันเพื่อสังเกตอาการ (งานโรคติดต่ออุบัติใหม่ กลุ่มพัฒนา วิชาการโรคติดต่อ, 2564)

งานวิจัยของศุภกัญญา ภาวรงค์รัต (2563) เกี่ยวกับสถานการณ์การเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค ติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชน โดยอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) และประชาชนในชุมชน มีพฤติกรรมการป้องกันตนเอง คือ มีการ สวมหน้ากากอนามัย กินร้อน ช้อนส่วนตัว ล้างมือ รักษาระยะห่างทางสังคม และหลีกเลี่ยงไม่ไปในที่ชุมชนใน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ทั้ง ในช่วงที่มียกยอปิดเมือง และช่วงมาตรการผ่อนปรน อยู่ใน ระดับสูง ร้อยละ 97.76 และร้อยละ 97.98 ตามลำดับ ในขณะที่ความนับถือของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน (อสม.) และการจัดการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม) ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด 19 ในชุมชน อยู่ในระดับสูง ร้อยละ 93.60 และ ร้อยละ

96.13 ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมการป้องกันตนเองช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในพื้นที่ระหว่างช่วงที่มีนโยบายปิดเมืองและช่วงมาตรการผ่อนปรน พบว่า พฤติกรรมการป้องกันตนเอง ทั้งของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) และประชาชนในช่วงที่มีนโยบายปิดเมือง และช่วง มาตรการ ผ่อนปรน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการศึกษาความคิดเห็นจาก อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข พบว่า บทบาทของ อาสาสมัคร สาธารณสุขประจำหมู่บ้าน(อสม.) และการจัดการของชุมชน โดยการมีส่วนร่วม ของอาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน(อสม.) ในการเฝ้าระวัง ป้องกันโรคและควบคุมโรคโควิด 19 ในชุมชน ตามมาตรการการค้นหา กลุ่มเสี่ยง การจัดการกลุ่มเสี่ยงที่เข้ามาในพื้นที่ การตื่นตระหนกในพื้นที่ และความร่วมมือของประชาชนใน พื้นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด -19 ในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ได้ขยายเป็นวงกว้างขึ้น ซึ่งยากที่จะจัดการควบคุมให้อยู่ในพื้นที่เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดจำกัดได้ และในเขตพื้นที่อำเภอ ธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ในปัจจุบันได้ส่งผล กระทบในวงกว้างอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรคหลายมาตรการ เช่น คัดกรองและเฝ้า ระวังโรค กักตัวผู้มีความเสี่ยง รักษาระยะห่างระหว่างบุคคล สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า จัดจั ดกิจกรรมที่รวมกลุ่มคนจำนวนมาก ทำความสะอาดสถานที่และพื้นผิวสัมผัสร่วม เป็นต้น แต่ก็ยังไม่สามารถ ควบคุมได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เป็นเพราะความเคยชินชาวบ้านในชุมชนที่คุ้นชินกับการจัดกิจกรรมร่วมกัน ขาดการ ยั้งคิดให้รอบคอบ หรือเกิดจากการขาดสติสัมปชัญญะนั่นเอง ดังนั้นการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาใช้ ในการดำเนินชีวิตถือได้ว่าเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในภาวะที่สังคมประสบปัญหา โดยหลักธรรมที่มีอยู่ใน พระพุทธศาสนาที่มีชื่อว่า ไตรสิกขา เป็นหลักธรรมที่มีเนื้อหาครอบคลุมแนวทางแห่งการปฏิบัติตนของผู้ปฏิบัติ ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ศีล สมาธิ และปัญญา ซึ่งสามารถควบคุมพฤติกรรมได้ทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ดังนั้น ผู้วิจัยต้องการมีส่วนร่วมกับชุมชนในการหาแนวทางการเฝ้าระวังป้องกันโรค และควบคุมโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนโดยการนำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา เพื่อศึกษาพุทธวิธีการนำหลัก ไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัด ร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นการนำหลักไตรสิกขาที่มีความเหมาะสมกับการนำมาใช้สำหรับผู้นำในชุมชนที่จะต้อง มี ศีล สมาธิ ปัญญา ก่อให้เกิดสติในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 และความปกติใหม่ที่ เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการป้องกันโรคไวรัสโคโรนา 2019 ในชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ใน การป้องกันอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และ ตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง พุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นบุคลากรที่เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกเป็น คณะผู้บริหาร 26 คน กำนัน 7 คน ผู้ใหญ่บ้าน 92 คน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน 101 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 226 คน กำหนดขนาดตัวอย่าง เลือกลักษณะตัวอย่างแบบแบ่งชั้นสัดส่วน โดยใช้เทียบตารางเครจซีและมอร์แกน (R.V.Krejcie and D.W.Morgan) ซึ่งได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชนแบ่งออกเป็น 3 ตอน ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่าง 0.67 - 1.00 และทดลองใช้ (Try-out) กับครูผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient Method) (ไพศาล วรคำ, 2562) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับที่ 0.97

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญแล้วไปสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อเสนอต่อผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามกับคณะผู้บริหาร กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานงานวิจัยด้วยค่า t-test และ F-test

ผลการวิจัย

1. ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชนเขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม

ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019)	ระดับการปฏิบัติ			
	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปญญาสิกขา)	3.74	0.81	มาก	2
2. ด้านมาตรการการแพร่ระบาด (อธิปญญาสิกขา)	3.60	0.87	มาก	4
3. ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด	3.68	0.85	มาก	3

(อธิจิตสิกขา)

4. ด้านพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา)	3.82	0.81	มาก	1
รวมเฉลี่ย	3.71	0.84	มาก	-

จากตารางที่ 1 ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา) รองลงมา คือ ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญาสิกขา) ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด (อธิจิตสิกขา) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญาสิกขา) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านปรากฏดังนี้

1.1 ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญาสิกขา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การเตรียมระบบลงทะเบียนฉีดวัคซีน รองลงมา กำหนดให้วัคซีนโควิด 19 จำนวน 2 เข็ม โดยมีระยะระหว่างเข็มตามเอกสารกำกับยา ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดเตรียมสถานที่ให้บริการ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการให้บริการวัคซีนโควิด

1.2 ด้านมาตรการการการแพร่ระบาด (อธิปัญญาสิกขา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ เชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่กระจายได้เร็วด้วย สภาพสิ่งแวดล้อมที่มีการระบายอากาศไม่ดีและความหนาแน่นของประชากร รองลงมา คือ ปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรคเพิ่มขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้บริการอาหารและเครื่องดื่มในสถานประกอบกิจการ ต้องจัดบริการที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค

1.3 ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด (อธิจิตสิกขา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เว้นระยะห่างจากบุคคลอื่นอย่างน้อย 1 เมตร รองลงมา คือ เพิ่มมาตรการในการทำความสะอาดจุดสัมผัสร่วมอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง หรือเพิ่มความถี่มากขึ้น หากมีผู้ใช้บริการจำนวนมาก และอาจฆ่าเชื้อด้วยสารฆ่าเชื้อโรค ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้มีการลงทะเบียนก่อนเข้าและก่อนออกจากสถานที่ ด้วยแอปพลิเคชันที่ทางราชการ กำหนด หรือจัดให้มีสมุดสำหรับลงทะเบียน

1.4 ด้านการพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้ปฏิบัติงานต้องมีสุขภาพดี ไม่เป็นโรคติดต่อ รักษาความสะอาดของร่างกายอย่างสม่ำเสมอ สวมใส่ เสื้อผ้าที่สะอาดและมีสุขอนามัยส่วนบุคคลที่ดี รองลงมา คือ ปฏิบัติตามมาตรการที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ให้ผู้ปฏิบัติงาน ผู้มาติดต่อ และผู้ใช้บริการ สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ตลอดระยะเวลาที่อยู่ใน สถานประกอบกิจการ ยกเว้นขณะดื่มหรือรับประทานอาหาร

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดร้อยเอ็ด จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 195 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.77 พบว่า ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญา

สิกขา) ควรจัดให้ประชาชนลงทะเบียนเพื่อจองสิทธิ์ในการฉีดวัคซีนและนัดหมายรับบริการ ควรตรวจสอบความพร้อมของวัคซีนก่อนให้บริการ ด้านมาตรการการแพร่ระบาด (อธิปัญญาสิกขา) สถานประกอบการต่างๆ ควรจัดบริการที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ควรควบคุมการรวมตัวของกลุ่มคนในชุมชนเพราะเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้รวดเร็วผ่านผ้อยละออง การไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย เสมหะของผู้ป่วย ด้านการรวมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด (อธิจิตสิกขา) ควรลงทะเบียนก่อนเข้าและก่อนออกจากสถานที่ ผู้เดินทางควรได้รับวัคซีนครบตามที่กำหนดหรือมีผลตรวจ ATK หรือ RT-PCR เป็นลบ ภายใน 7 วันด้านการพฤติกรรมป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา) ประเมินตนเองก่อนเข้าทำงานทุกวัน หากพบว่า มีอาการป่วยจากเชื้อไวรัสควรหยุดปฏิบัติงานทันที ผู้ปฏิบัติงาน ผู้มาติดต่อ และผู้ให้บริการ ควรสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในสถานประกอบกิจการ

อภิปรายผล

1. ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พุทธวิธีเป็นหลักการหรือแนวคำสอนในพระพุทธศาสนาที่พระพุทธรเจ้าทรงวางหลักปฏิบัติไว้ ซึ่งแนวคำสอนในพระพุทธศาสนานั้นมีอยู่มากมายหลายด้าน ทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตน ด้านการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ด้านการครองเรือน การปฏิบัติตนต่อบิดามารดา ด้านการประกอบอาชีพการงาน การอยู่ร่วมในสังคม การช่วยเหลือเจือจุนผู้อื่น พุทธวิธีในที่นี้หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชนโดยหลักไตรสิกขา ประกอบด้วย 1) อธิศีลสิกขา หรือ ศีลสิกขา 2) อธิจิตตสิกขา หรือ จิตตสิกขา หรือว่า สมาธิสิกขา 3) อธิปัญญาสิกขา หรือ ปัญญาสิกขารวมเรียกกันสั้นๆ ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา สอดคล้องกับงานวิจัยของเดชาชาติ ตรีทรัพย์ (2559) การนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวันของประชาชนเทศบาล ตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัยพบว่า 1. ประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลไม้เรียง อำเภอฉวาง จังหวัด นครศรีธรรมราช มีการนำหลักไตรสิกขามาใช้ในชีวิตประจำวัน โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมาก

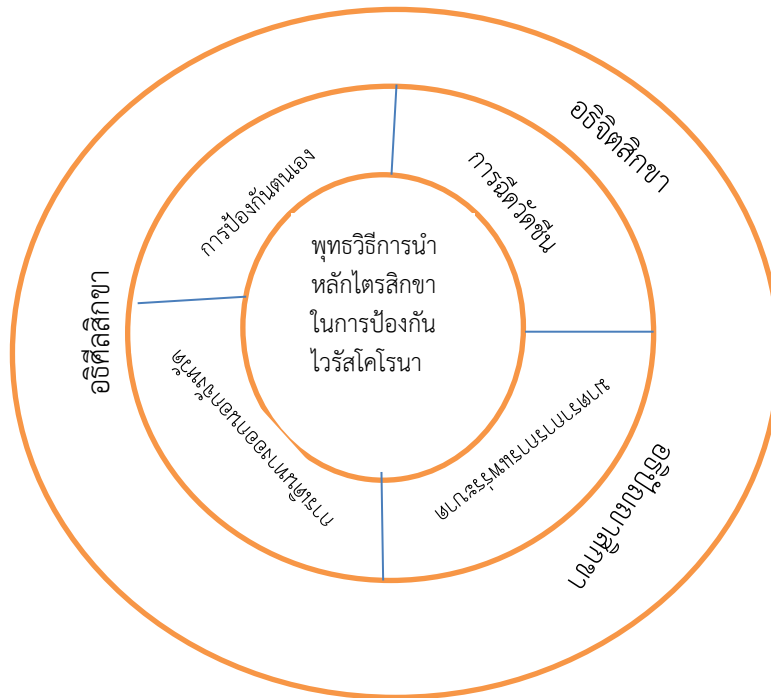
2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำชุมชนที่มีเพศและระดับการศึกษาที่ต่างกันแต่ทุกคนมีความต้องการที่จะนำหลักไตรสิกขามาใช้ในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) เหมือนกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยุต วงษาไฮ, เวชสุวรรณ อาจิวชัย (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้นำชุมชนในการนำนโยบายการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมสัมมปปธาน 4 ในเขตพื้นที่อำเภอภุมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน ผู้นำชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และตำแหน่ง ต่างกัน มีบทบาทของผู้นำชุมชนในการนำนโยบายการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมสัมมปปธาน 4 ในเขตพื้นที่อำเภอภุมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ จำแนกตามอายุ ตำแหน่งโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชยุต วงษาไฮ, เวชสุวรรณ อาจิวชัย (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ บทบาทของผู้นำชุมชนในการนำนโยบายการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID-19) ไปปฏิบัติโดยการประยุกต์ใช้หลักธรรมสัมมปปธาน 4 ในเขตพื้นที่อำเภอภุมลาลัย จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน ผู้นำชุมชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และ

ตำแหน่ง ต่างกัน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ระดับการศึกษา

3. ข้อเสนอแนะพุทธวิธีกรนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดร้อยเอ็ด จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 195 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.77 พบว่า ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อธิปัญญาสิกขา) ควรจัดให้ประชาชนลงทะเบียนเพื่อจองสิทธิในการฉีดวัคซีนและนัดหมายรับบริการ ควรตรวจสอบความพร้อมของวัคซีนก่อนให้บริการ ด้านมาตรการการแพร่ระบาด (อธิปัญญาสิกขา) สถานประกอบการต่างๆ ควรจัดบริการที่ถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ควรควบคุมการรวมตัวของกลุ่มคนในชุมชนเพราะเชื้อไวรัสโคโรนา 2019สามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้รวดเร็วผ่านฝอยละอองการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย เสมหะของผู้ป่วย ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด (อธิจิตสิกขา) ควรลงทะเบียนก่อนเข้าและก่อนออกจากสถานที่ ผู้เดินทางควรได้รับวัคซีนครบตามที่กำหนดหรือมีผลตรวจ ATK หรือ RT-PCR เป็นลบ ภายใน 7 วันด้านการพฤติกรรมกรป้องกันตนเอง (อธิศีลสิกขา) ประเมินตนเองก่อนเข้าทำงานทุกวัน หากพบว่า มีอาการป่วยจากเชื้อไวรัสควรหยุดปฏิบัติงานทันที ผู้ปฏิบัติงาน ผู้มาติดต่อ และผู้ใช้บริการ ควรสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในสถานประกอบกิจการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรราชู แก้วเกต (2566) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลวังกะพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สถานการณ์ก่อนการพัฒนา ประชาชนขาดความรู้เกี่ยวกับโรค COVID-19 ขาดการรับรู้ความเสี่ยง และความรุนแรงของโรค COVID-19 มีพฤติกรรมกรป้องกันโรค COVID-19 ไม่เหมาะสม และชุมชนขาดมาตรการในการ ป้องกันโรค COVID-19 2) กิจกรรมการพัฒนา ได้แก่ การให้ความรู้เกี่ยวกับโรค COVID-19 การเสริมสร้างการรับรู้ความเสี่ยง และความรุนแรงของโรค COVID-19 การพัฒนาพฤติกรรมกรป้องกันโรค COVID-19 และการสร้างมาตรการในการป้องกัน โรค COVID-19 ของชุมชนเช่น การรักษา ระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) การสวมหน้ากากอนามัย การล้างมือ การตรวจคัดกรองโรค และการแยกผู้ป่วยในระยะเริ่มต้นสามารถชะลอการแพร่ระบาดในหลาย ประเทศรวมทั้งประเทศไทย กรณีของประเทศไทยได้ใช้มาตรการป้องกันที่จำเป็นอย่างเข้มข้นตั้งแต่ช่วงแรก ของการแพร่ระบาดโดยมีผู้นำรัฐบาล โครงสร้างพื้นฐานของระบบสุขภาพ มีการมีส่วนร่วม และการทำงาน ร่วมกันของประชาชนที่แข็งแกร่งของทุกภาคส่วนในประเทศ แม้ว่าจะมีการระบาดที่น่าเป็นห่วง แต่ในที่สุด ประเทศไทยก็ประสบความสำเร็จในการควบคุมการแพร่ระบาดภายในเวลาไม่กี่เดือน โดยการให้คำแนะนำแก่ ประชาชนที่ถูกต้อง การปิดกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคม การบริจาคและพัฒนานวัตกรรมสุขภาพโดยความ ร่วมมือของทุกภาคส่วนในช่วงเวลาวิกฤต สุดท้ายเราควรตื่นตัวและพร้อมที่จะใช้มาตรการป้องกันอย่างเข้มข้น ต่อการแพร่ระบาดระลอกใหม่อย่างทันท่วงที เพราะมีแนวโน้มว่าการระบาดครั้งนี้จะไม่สิ้นสุดในเร็วๆ นี้

องค์ความรู้ใหม่

การวิจัยพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้องค์ความรู้ใหม่สู่การนำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาตนในวิกฤติสถานการณ์โควิด ดังนี้

จากภาพ พบว่า พุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด 1) ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 2) ด้านมาตรการการแพร่ระบาด 3) ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด 4) ด้านการพฤติกรรมการป้องกันตนเอง โดยการประยุกต์ใช้หลักไตรสิกขาเกี่ยวกับพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตพื้นที่อำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) อริศีลสิกขา 2) อริจิตสิกขา 3) อริปัญญาสิกขา

สรุป

จากการวิจัย สรุปได้ว่า ระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพฤติกรรมการป้องกันตนเอง (อริศีลสิกขา) รองลงมา คือ ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อริปัญญาสิกขา) ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด (อริจิตสิกขา) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อริปัญญาสิกขา) 2. ผลการเปรียบเทียบระดับการปฏิบัติพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพฤติกรรมการป้องกันตนเอง (อริศีลสิกขา) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามระดับการศึกษา ไม่ต่างกัน จำแนกตามตำแหน่ง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ข้อเสนอแนะพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา

2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน เขตอำเภอธวัชบุรี จังหวัดร้อยเอ็ดร้อยเอ็ด จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจำนวน 195 คน มีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 10.77 พบว่า ด้านการฉีดวัคซีนไวรัสโคโรนา 2019 (อภิปญญาสิกขา) ควรจัดให้ประชาชนลงทะเบียนเพื่อจองสิทธิ์ในการฉีดวัคซีนและนัดหมายรับบริการ ควรตรวจสอบความพร้อมของวัคซีนก่อนให้บริการ ด้านมาตรการการแพร่ระบาด (อภิปญญาสิกขา) สถานประกอบการต่างๆ ควรจัดบริการที่ถูกต้องลักษณะ ปลอดภัย ป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค ควรควบคุมการรวมตัวของกลุ่มคนในชุมชนเพราะเชื้อไวรัสโคโรนา 2019สามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนได้รวดเร็วผ่านฝอยละอองการไอ จาม น้ำมูก น้ำลาย เสมหะของผู้ป่วย ด้านการร่วมกลุ่มทางสังคมการเดินทางออกนอกจังหวัด (อภิจิตสิกขา) ควรลงทะเบียนก่อนเข้าและก่อนออกจากสถานที่ ผู้เดินทางควรได้รับวัคซีนครบตามที่กำหนดหรือมีผลตรวจ ATK หรือ RT-PCR เป็นลบ ภายใน 7 วันด้านการพฤติกรรมป้องกันตนเอง (อภิสีลสิกขา) ประเมินตนเองก่อนเข้าทำงานทุกวัน หากพบว่า มีอาการป่วยจากเชื้อไวรัสควรหยุดปฏิบัติงานทันที ผู้ปฏิบัติงาน ผู้มาติดต่อ และผู้ใช้บริการ ควรสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลาที่อยู่ในสถานประกอบการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) ผู้นำชุมชนควรกำหนดนโยบายกระตุ้นให้ผู้บริหารหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องนำเอาพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ไปปฏิบัติต่อไป
- 2) ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนนำแนวทางและนโยบายสู่การปฏิบัติโดยเฉพาะด้านมาตรการการแพร่ระบาด (อภิปญญาสิกขา) เพื่อการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะนำไปใช้

- 1) จากผลการวิจัย พบว่า พุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนั้นเพื่อเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สามารถแพร่กระจาย ควรมีการรณรงค์ปิดสถานที่ที่มีความเสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค
- 2) จากผลการวิจัย พบว่า ด้านการพฤติกรรมป้องกันตนเอง (อภิสีลสิกขา) มีค่าเฉลี่ยสูงสุดอยู่ในระดับมาก ดังนั้น ควรแนะนำให้ผู้มาติดต่อ และผู้ใช้บริการสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ตลอดระยะเวลาที่อยู่ใน สถานประกอบการ ยกเว้นขณะดื่มหรือรับประทานอาหาร

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

- 1) ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน โดยวิจัยเชิงคุณภาพเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก
- 2) ควรศึกษารูปแบบการบูรณาการหลักธรรมในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม
- 3) ควรมีการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อพุทธวิธีการนำหลักไตรสิกขาในการป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 (COVID 2019) ของผู้นำชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- งานโรคติดต่ออุบัติใหม่ กลุ่มพัฒนาวิชาการโรคติดต่อ. (2564). สถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). เรียกใช้เมื่อ 20 มีนาคม 2567 จาก <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/2017420210820025238.pdf>.
- วัชรารัฐ แก้วเกต. (2566). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID - 19) โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบลวังกะพือ อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี. วารสารอนามัย สิ่งแวดล้อมและสุขภาพชุมชน. 8(1), 269-279.
- ไพศาล วรคำ. (2562). การวิจัยทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 11. ตักสิลาการพิมพ์.
- ศุภักชญ์ ภาวักะรัต และคณะ. (2563). การศึกษาสถานการณ์การเฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ในชุมชนโดยอาสาสมัครประจำหมู่บ้าน. เรียกใช้เมื่อ 16 กันยายน 2566 จาก [http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/\(Full_paper_edit\)_A_Study_of_COVID-19_Surveillance,_Prevention_and_Control_in_Communities_\(1\)_dec_jan_21.Pdf](http://phc.moph.go.th/www_hss/data_center/dyn_mod/(Full_paper_edit)_A_Study_of_COVID-19_Surveillance,_Prevention_and_Control_in_Communities_(1)_dec_jan_21.Pdf).